

Události

Očkování

Bobtnající riziko v domovech seniorů: proočkovanosť je nízká. Ministerstvo nás v tom nechalo, tvrdí asociace

I přesto, že jsou denně v kontaktu s nejrizikovější skupinou, očkování odkládají. Zaměstnanci v sociálních službách mají ze všech zdravotnických profesí nejnižší proočkovanosť, kolem 60 až 65 procent. Ministerstvo zdravotnictví vyzývá zaměstnavatele, aby se je snažili motivovat. Nařizovat očkování zatím nechce. Jenže ředitelé domovů pro seniory tvrdí, že přesvědčování nepomáhá. Někteří volají po zavedení povinného očkování, další se bojí, že jim při velkém tlaku zaměstnanci odejdou. Asociace poskytovatelů sociálních služeb chtěla s ministerstvem situaci řešit už na konci minulého roku. To ale prý na její výzvy nereagovalo.

Skoro padesátiletá Mirka pracuje jako ošetřovatelka v domově pro seniory na Vysočině. Očkovat se zatím nedala a ani o tom neuvažuje. Nepřesvědčilo ji ani to, že na jaře právě v tomto zařízení desítky klientů na covid zemřela. Sama nemoc prodělala skoro před rokem a je přesvědčena, že protilátky má dostatečné. Zbytek klientů je navíc očkován. „Žádné riziko nevnímám,“ říká Mirka, která si nepřeje zveřejnit své celé jméno.

zaměstnanců a žádná motivace u nich nezabírá. Zkoušela jsem už v minulosti finančně motivovat k očkování proti chřipce a fungovalo to u jednotlivců. Zároveň nechci takto znevýhodňovat ty, kteří se očkovat už dali,“ říká Daniela Lusková, ředitelka Domova U Biřičky v Hradce Králové. Nikdo ze zaměstnanců, kteří se dnes nechťejí nechat očkovat, přitom neměl podle ní problémy s očkováním proti hepatitidě B, které mají zdravotníci povinné.

Jedinou možností je podle ní zavést v sociálních službách povinné i očkování proti covidu. „Je to jediný klíč k ochraně našich klientů a k cestě do normálního života. Jenže před volbami do toho nikdo nepůjde. Zároveň chybí kampaň, která by lidi uklidňovala a vysvětlovala,“ dodává Lusková. Zavedení povinného očkování pro personál by uvítal i ředitel domova U Františka Antonín Jízdný. „K této variantě se přikláním,“ říká.

Jenže Asociace poskytovatelů sociálních služeb se obává, že by velký tlak mohl způsobit personální potíže. „Víme, že existuje reálné riziko odchodu části zaměstnanců v sociálních

Přesvědčování o důležitosti očkování nepomáhá, říkají šéfové domovů pro seniory.

Foto: Shutterstock

odborníci podobné uvažování odsuzují. Rok od covidu už ošetřovatelka pravděpodobně chráněna není, navíc u seniorů nemusí být vakcinace tak dlouhodobě účinná a nakazit se mohou klidně znovu. To dokazuje i případ seniora z domova ve Velkých Hamrech na Liberecku. Nakazil se zřejmě od neočkované zdravotní sestry a i přesto, že vakcínu dostal, následkům nemoci podlehl. „Je to velmi nebezpečné, zaměstnanci je opravdu nutné přesvědčit a motivovat, třeba i finančně,“ říká imunolog Václav Hořejší z Akademie věd.

Ministerstvo zdravotnictví o problému ví, podle něj je to ale otázka spíše na ty, kteří domovy zřizují. „Ti mohou zaměstnavatele namotivovat nějakým bonusem, dnem volna navíc. Je ale velká část lidí, kteří očkování odmítají, a zlomit jejich názor je dost komplikované,“ připouští pro HN ministr Adam Vojtěch (za ANO). O tom, že by zavedl pro zdravotníky po vzoru Řecka či Francie povinné očkování, zatím neuvažuje. A odmítá i takové návrhy, že by třeba neočkovaní lidé měli platit vyšší zdravotní pojištění. „Zatím chceme očkování co nejvíce zpřístupnit,“ dodává Vojtěch.

Zřizovatelé a ředitelé domovů jsou ale z takového přístupu rozpačití a tvrdí, že na tahu je nyní ministerstvo. Sami prý více dělat nemohou. „Mám pětadvacet procent nenačkovaných

službách. Je nutné spíše vysvětlovat a přesvědčovat zaměstnance odmítající očkování, vyvracet nepravdivé či nepřesné informace,“ myslí si šéf asociace Jiří Horecký.

Návrhy, aby zaměstnancům nabízeli za očkování finanční odměnu, jsou podle něj dokonce v rozporu se zákonem. „A kdybychom měli dávat za očkování den placeného volna navíc, je to poměrně velký výpadek,“ říká Horecký. O tom, že se zaměstnanci nebudou chtít očkovat, ví asociace už od konce loňského roku. V prosinci se tak obrátila s prosbou o pomoc na ministerstvo zdravotnictví. „Poslali jsme jim tři stránky dotazů či obav zaměstnanců v sociálních službách s žádostí o poskytnutí odpovědí a bližších informací, bohužel bez reakce,“ dodává Horecký.

Zavedení povinného očkování by vyžadovalo změnu zákona, naklonění tomu v tuto chvíli nejsou ani opoziční poslanci. „Čím více se budou uvolňovat opatření, tím větší to bude problém. Spíše bych ale podporoval vstřícný program, který by mělo vypracovat ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministrem zdravotnictví,“ říká poslanec Vlastimil Válek, zdravotnický expert koalice Spolu, kterou tvoří TOP 09, ODS a lidovci.

Nezájmu zaměstnanců o očkování by se brzy měla věnovat vláda. Vojtěch má téma podle ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové (ČSSD) otevřít na příštím jednání. „Je třeba najít širokou shodu napříč celou vládou, tudíž tento postup naprosto schvaluji. Podle mě je správnou cestou k vyššímu zájmu o očkování maximální motivace,“ napsala HN ministryně.

Dlouhodobě nejnižší zájem o očkování vykazují sanitáři, následují je ošetřovatelé. Právě domovy pro seniory patřily v době pandemie k nejzranitelnějším místům. V těchto zařízeních se infikovalo přibližně 35 tisíc lidí a 3500 z nich v souvislosti s nákazou zemřelo.

Michaela Ryšavá

Automobilový průmysl

Škodovce chybí čipy z Malajsie a omezuje výrobu. Na některé Octavie se čeká do března 2022

Ačkoliv ještě na začátku června odborářský předák Škody Auto Jaroslav Povšík Hospodářským novinám říkal, že Škodovka výrobu omezovat nehodlá, nastal opak. Ve většině výrobních hal v Česku začne hromadná dovolená dříve, než firma původně plánovala. Po prvních odstávkách na začátku letních prázdnin se nyní ve velké části výroben ruší řada směn už před tradiční celozávodní odstávkou. Stojí za tím především nedostatek polovodičových čipů do palubních počítačů, který sužuje téměř všechny automobilky světa.

„Náš program dodávkách čipů tak nelze řešit jinak než řídit výrobu. Výpadkem jsme zasaženi. V uplynulých měsících se nám přitom dařilo minimalizovat dopady na výrobu v závodech v Česku, museli jsme zrušit pouze několik směn. Nicméně nyní ve firmě předpokládáme, že dostupnost čipů bude v příštích týdnech omezena natolik, že ucelená výroba nebude reálná,“ potvrdila HN mluvčí automobilky Kamile Biddle. Proto se firma dohodla s odbory na omezení výroby, které začalo již 26. kalendářním týdnem na přelomu letních měsíců. Výroba se téměř na dva týdny zastavila.

Ani Škoda se nemůže vymanit z čipového hladomoru, který postihuje značnou část výrobců aut. Podle Petra Knapa, experta poradenské firmy EY na automobilový průmysl, se situace jen tak nezlepší. A zásoby podle něj nemá skoro nikdo. „Málokdo očekává, že se problém vyřeší dřív než v prvním nebo druhém kvartálu příštího roku. Čipy nejsou pro automobilky typickým výrobkem. U téměř všech ostatních jsou dominantním odběratelem, u čipů to neplatí, jsou marginálními. S dodavateli, kteří navíc většinou nejsou přímí výrobci, se jim mnohem hůře pracuje,“ okomentoval pro HN situaci Knap.

Na druhé pololetí tohoto roku mají automobilky objednáno takové množství čipů, které v přepočtu na celý rok představuje o 60 procent vyšší výrobu, než jsou jejich továrny vůbec teoreticky schopny zvládnout.

Knap dodává, že automobilkám chybí i granuláty plastové výroby nebo ocel. U těchto materiálů je to spíše otázka zdražování a souboje o to, kdo našponovanou cenu zaplatí. Na situaci pak doplácí kupující, protože musí déle čekat na nová auta. U Škodovky je to nejzranitelnější na Octavii, z většiny jejich modelových řad si zákazníci mohou objednat na termín ke konci roku. Na některé typy si počkají ještě déle. Například řada Ambition je pro zákazníky Auto Jarov dostupná až od konce března 2022. Obdobně je to i u většiny Kodiaquů.

Podobně je tomu i u největšího dealera Škodovek Louda Auto. „Dodací lhůty jsou dlouhé, tato situace přetrvává již delší dobu. Od automobilek víme, že jim chybí komponenty a dodavatelé. S hromadnou dovolenou ve Škodovce se dodávky nových vozů zastaví prakticky na nulu a zatím vůbec nevíme, jak je ovlivní rušení směn,“ řekl HN manažer prodeje Auto Jarov Pavel Šlechta.

Některé škodovčácké modely však mohou mít zákazníci překvapivě rychle. „Například Fabii Combi Tour vyrobí automobilka za šest až osm týdnů od objednání, jde o mimořádně krátký čas. Poměrně krátké dodací lhůty jsou i na úplně nový model Fabia 4, u nějž si Škodovka vynadala velkou výrobní kapacitu,“ řekl pro HN Tomáš Moravec, ředitel značky Škoda u Louda Auto.

Ondřej Charvát

Ve Škodovce se ruší některé směny.

Foto: Škoda Auto

~
Klient se zřejmě nakazil od neočkované zdravotní sestry a i přesto, že vakcínu dostal, následkům nemoci podlehl.